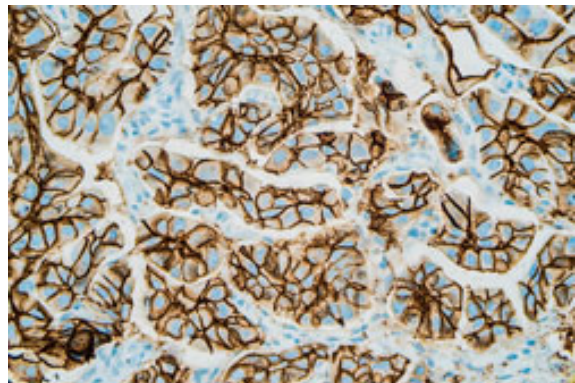

LABconnect

Medische 'engineering'

In het nieuws was op 18 april jongstleden het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, met een DNA test voor vrouwen met borstkanker. Met een mamaprint wordt de activiteit van 70 genen gemeten in het DNA van de tumor en dat geeft een beeld van het risico op uitzaaiing. Van de 14000 vrouwen die in Nederland jaarlijks borstkanker krijgen, hoeven op basis van deze mamaprint naar schatting 2500 vrouwen geen chemotherapie meer te ondergaan. Voor 15 tot 20 % van de vrouwen met borstkanker is dat

pure winst: veel meer behoud van kwaliteit van leven (geen zware chemo) en maatschappelijk kunnen blijven functioneren. In Medisch Contact van 21 april wordt deze Mindact studie besproken met de openstaande kwesties voor vervolgonderzoek.

Ruim 5 jaar geleden was er een doorbraak bij de behandeling van melanomen en wel met het middel ipilimumab. Een jaar na de trial was nog 45 % van de mensen in leven en 24 % een jaar later. Zo'n 20 % van de patiënten had een overlevingsduur van langer dan 3 jaar. Omdat de bijwerkingen erg groot bleken te zijn (long- en leverschade) is de aandacht van onderzoek verlegd naar de relatie tussen het immuunsysteem en de kankercellen. Daarop kwamen nivolumab en pembrolizumab (zogenaamde PD-1 inhibitors). En qua werkingsmechanisme volgde een tweede soort kankermedicijn: atezolizumab. Longkankerpatiënten leven hierdoor gemiddeld 8 maanden langer - vergeleken met de docetaxel behandeling. Wereldwijd sterven dagelijks 4000 mensen aan longkanker. Bijzonder is ook hier dat maar 20 tot 30 % van de patiënten significant baat heeft bij behandeling met atezolizumab; een deel daarvan is voor langere tijd stabiel.

Meten van genenactiviteit van tumorcellen en "engineering" van kankergeneesmiddelen op maat is veelbelovend. De vergelijking wordt wel gemaakt tussen deze nieuwste generaties geneesmiddelen met de ontdekking van penicilline. Ofschoon penicilline niet alle infecties kon genezen, betekende het wel de opkomst van een hele generatie antibiotica, waarmee veel levens gered en verlengd werden. In deze tijd van vooruitgang staan we niet vaak stil om terug te kijken of het heden in het verleden werd voorspeld of voorzien. En hoe lang tevoren moet een voorspelling wereldkundig gemaakt zijn om het te kwalificeren als een voorspelling die bewaarheid wordt?

Medio 2005 had Aubrey de Grey in een veel bekeken TED talk als stelling:

“Anders dan gerontologie en geriatrie kan juist de “engineering” benadering waarschijnlijk al vrij spoedig een substantiële verlenging opleveren van gezonde levensverwachting”. Mij lijkt dat deze stelling onderweg is bewaarheid te worden - zij het dat de mogelijke levensduur die hij toen voorzag voor "human beings" overdreven was.

Bronnen:

https://borstkanker.nl/nl/genprofieltesten-bij-borstkanker?gclid=EAIaIQobChMIpoDeoZO91QIVQT8bCh1MagsvEAMYASAAEgJBcfD_BwE

<https://www.medischcontact.nl/nieuws/laatste-nieuws/artikel/dubbele-winst-met-een-genexpressieprofiel.htm>

https://www.ted.com/talks/aubrey_de_grey_says_we_can_avoid_aging?language=nl

17^e jaargang, nummer 4, april 2016